

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
до зауважень і рекомендацій викладених у звіті експертної групи
Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми
23855 «Прикладна фізика наноелектроніка та комп'ютерні технології»
(спеціальність 105 Прикладна фізика і наноматеріали, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти)

Зауваження та рекомендації експертної групи	Відповіді та коментарі КНУТШ
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.	
Цілі ОП «Прикладна фізика, наноелектроніка та комп'ютерні технології», сформульовані у освітній програмі та відомостях СО, не розкривають її особливостей, притаманних саме цій ОП. У зв'язку із цим, ЕГ рекомендує під час наступного перегляду освітньої програми розкрити її унікальність Також ЕГ зазначає слабку практику залучення випускників та роботодавців до перегляду та оновлення ПРН, ОК та інших структурних елементів ОПП.	У відомостях про самооцінювання зазначено, що «Особливість програми – акцент на фахових компетентностях, що стосуються експериментальних досліджень, у тому числі, із застосуванням комп'ютерних технологій. Формуванню таких компетентностей сприяє наявність оригінальних лабораторних практикумів та переважно експериментальний характер бакалаврських робіт, що виконуються на випускових кафедрах та у інститутах НАН України. Роботи теоретичного характеру містять складову комп'ютерного моделювання. Зокрема, із 20 робіт, захищених випускниками програми у 2022 році, 10 були експериментальними, 3 полягали в обробці експериментальних даних, 3 були присвячені комп'ютерному моделюванню фізичних процесів.»
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.	
У нормативних документах ЗВО передбачено можливість обрання здобувачами освітніх компонентів з інших ОП, проте ця можливість не відображена в навчальному плані, в якому безпосередньо зазначаються вибіркові блоки дисциплін. Запропонований здобувачам вибір дисциплін не надає такої можливості, оскільки вибіркова частина обмежується фаховими освітніми компонентами. ЕГ рекомендує до початку 2023/2024 н.р. в навчальному плані розширити перелік вибіркових дисциплін освітніми компонентами з інших ОП. Крім цього, ЕГ рекомендує розширити практику залучення здобувачів вищої освіти, випускників освітньої програми, а також роботодавців до процесу оновлення ОП.	Можливість обрання здобувачами освітніх компонентів з інших ОП не може (не можна перелічити десять-двадцять тисяч дисциплін в одному плані) і не повинна бути відображена в навчальному плані, в якому безпосередньо зазначаються вибіркові дисципліни і блоки вибіркових дисциплін передбачених програмою – навчальний план є демонстрацією можливостей реалізації програми. Водночас ніхто і ніколи не навчається за навчальним планом – навчання відбувається за робочим (оперативним) навчальним планом на відповідний рік. Саме в цьому плані уже (з врахуванням вибору) вказується скільки здобувачів слухають ту чи іншу дисципліну. При цьому якщо здобувач обрав дисципліну з іншої програми то за нею від фігуруватиме в робочому навчальному плані тієї програми звідки він зробив вибір. Таким чином рекомендація ЕГ не має сенсу. Із рекомендацією розширити залучення стейкхолдерів до процесу оновлення ОП слід погодитись.
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.	
Слабкими сторонами слід вважати непорядкованість, недостатню чіткість і зрозумілість інформації про прийом на навчання на ОП на сайті факультету, який в ОП вказаний як офіційний сайт освітньої програми, а також недостатню обізнаність усіх учасників процесу академічної мобільності з	Вся актуальна інформація щодо академічної мобільності викладена на сайті відділу академічної мобільності Університету (https://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk). Зацікавленість студентів скористатися правом на академічну мобільність заохочується та надається

Зауваження та рекомендації експертної групи	Відповіді та коментарі КНУТШ
<p>процедурами і правилами реалізації свого права на академічну мобільність. ЕГ рекомендує здійснити додаткові заходи (інформування студентів, подання інформації на сайті факультету у вигляді спрощеної схем, переліку необхідних кроків, прикладів тощо) для кращого інформування учасників освітнього процесу про процедури академічного обміну.</p>	<p>повна адміністративна підтримка в реалізації цього права. Додаткові масиви інформації для вступників містить сторінка https://rex.knu.ua/for-graduates/for-entrance/bachelors/</p>
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p>	
<p>Хоч інформація про ОП доступна на її офіційному сайті, однак нормативні документи щодо її реалізації (ОП, НП, ЗПНД) подані у вигляді текстів, які містять помилки. Це необхідно виправити найближчим часом. ЕГ рекомендує розмістити електронні копії затверджених ОП, НП та РПНД усіх ОК на сайті факультету, який вказаний як офіційний сайт в ОП, здійснювати оновлення освітньої програми відповідно до сучасних практик, зокрема наприкінці семестру опитати випускників та студентів та дізнатися їхні побажання щодо вивчення певних технологій для подальшого перегляду ОП. Варто приділити увагу системі зарахування результатів освіти в рамках програм міжнародної мобільності, розробити чітку процедуру стосовно цього та проінформувати викладачів про розроблену процедуру.</p>	<p>Маю подякувати експертній групі з уважне читання нормативних документів ОП. Вказані у звіті помилки, що містяться у цих документах, мають бути виправлені у найкоротший час.</p> <p>Питаннями академічної мобільності опікується в КНУ Відділ академічної мобільності http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk у формі систематичних інформаційних заходів серед здобувачів освіти університету. Процедуру зарахування результатів навчання отриманих у інших ЗВО регулює «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка» http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk та «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (друга редакція)» (наказ ректора від 11 квітня 2022 р. за № 170-32 https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf).</p> <p>Згідно вимог ЕПВО перелік дисциплін для перезарахування і шкала переведення оцінок затверджуються до поїздки, тож саме перезарахування здійснюється автоматично. Ті проблеми які інколи виникають пов'язані із незбігом періодів атестацій у університетах різних країн та жорсткими вимогами щодо часу завершення навчання для студентів випускових курсів в університетах України.</p>
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p>	
<p>Методи та критерії контролю досягнення результатів навчання при оцінюванні недостатньо доводяться до відома здобувачів, їхній опис відсутній у робочих програмах ОК, відсутні норми і рекомендації з їх розроблення та оприлюднення. Об'єктивність оцінювання забезпечується процедурно, однак при цьому відсутні технологічні заходи зниження або уникнення суб'єктивності оцінювання. Здобувачі вищої освіти недостатньо поінформовані про усі аспекти академічної доброчесності, а також про порядок реагування на виявлені порушення. ЕГ рекомендує (1) протягом року розробити рекомендації з використання методів та критеріїв оцінювання завдань контрольних заходів та їхнього подання у робочих програмах ОК або силабусах, які забезпечать прозорість та максимально усунуть суб'єктивність оцінювання, наприклад з використанням автоматизованого тестування для перевірки досягнення мінімального порогового рівня оцінювання; (2) до наступного навчального року проаналізувати форми і методи ознайомлення</p>	<p>Не маємо жодних підстав вважати, що оцінювання результатів навчання на ОП страждає від необ'єктивності. У Відомостях самооцінювання зазначено, що «З метою забезпечення об'єктивності іспит проводять принаймні два викладача, один з яких не бере участі у викладанні курсу. Задля запобігання та врегулювання конфлікту інтересів письмові роботи студентів зберігаються упродовж семестру. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (п.п. 7.1.7.-7.1.9.) та Порядком вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ: https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf » Також у Відомостях вказано документи, що регламентують порядок оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів. Тому вважаю, що здобувачі освіти мають достатньо можливостей захистити себе від недружнього суб'єктивізму викладачів.</p>

Зауваження та рекомендації експертної групи	Відповіді та коментарі КНУТШ
<p>здобувачів усіма аспектами академічної доброчесності і внести корективи до програми вивчення дисципліни «Вступ до університетських студій» для підвищення їхньої поінформованості про норми академічної доброчесності і процедури реагування на їх порушення.</p>	<p>РПНД містять всю необхідну для розуміння здобувачем інформацію щодо формування оцінки за дисципліною. З метою забезпечення об'єктивності оцінювання всі іспити проводяться в присутності щонайменше 2 викладачів (один із яких не працював із студентами з даної дисципліни під час семестру)</p> <p>Щодо дотримання правил академічної доброчесності. Я не маю жодних ілюзій щодо поширення тих чи інших порушень її під час контрольних заходів, що відбуваються в умовах дистанційного навчання. Звичайно, не складе труднощів внести відповідну інформацію у курс «Вступ до університетських студій». Проте підвищення поінформованості студентів про недопустимість списування під час іспитів навряд чи вплине на частоту таких порушень. Хочу також зазначити, що у Відомостях самооцінювання досить детально описана процедура запобігання плагіату під час написання бакалаврських робіт. Там, зокрема, зазначено, що «Усі бакалаврські роботи підлягають перевірці із застосуванням системи перевірки на плагіат UniCheck. Система генерує звіт подібності, що передається для експертної оцінки науковому керівнику. Роботи допускаються до захисту при наявності позитивної експертної оцінки роботи, підписаної Оператором системи та науковим керівником.» Додам, що результати таких перевірок не виявили суттєвих запозичень у поданих роботах.</p>
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p>	
<p>До слабких сторін можна віднести недостатню практику організації зворотного зв'язку із зовнішніми стейкхолдерами та відкритого доступу до громадського обговорення ОПП, проекту ОПП; недостатня практика удосконалення ОПП на основі врахування позицій зацікавлених осіб (зокрема зовнішніх стейкхолдерів). Відсутня динаміка розвитку та удосконалення ОПП упродовж останніх 3 років. Рекомендації: оприлюднювати для громадського обговорення проекти ОПП та зміни в ОПП на офіційному сайті не пізніше як за 1 місяць до їхнього розгляду, а також таблицю пропозицій після закінчення громадського обговорення. Зазначене забезпечить можливість для стейкхолдерів подавати свої пропозиції та зауваження до відповідних проєктів ОПП та її ОК. Доцільно запровадити систематичний перегляд ОПП з метою врахування позицій усіх зацікавлених осіб, сучасних вимог ринку праці, вимог роботодавців, вимог сучасного етапу розвитку соціально-економічної сфери суспільства тощо.</p>	<p>Щодо внесення змін у освітню програму, факультет дотримувався позиції, що такі зміни не слід вносити протягом кількох перших років її функціонування, крім випадків нагальної необхідності, таких як затвердження Стандарту освіти за спеціальністю. Факультет уже доклав зусиль для оприлюднення можливих змін в освітній програмі з метою їх обговорення. (див. https://rex.knu.ua/105-prykladna-fizyka-ta-nanomaterialy-nova-redaktsiya/). Тому дана пропозиція ЕГ може вважатись частково виконаною.</p>